

PATIËNTEN INFORMATIE

In de war geraakt

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Informatie voor familieleden en betrokkenen van patiënten die plotseling in de war zijn geraakt.

Delier

Uw familielid, vriend of vriendin ligt in het ziekenhuis, wegens een ziekte, ongeval of een operatie. Soms raken patiënten hierdoor plotseling in de war of kunnen zich anders gaan gedragen. Dit verschijnsel heet delier of acute verwardheid. De oorzaak van een delier is lichamelijk en een gevolg van de ziekte waarvoor opname noodzakelijk was.

Iemand die u goed kent, is plotseling onrustig of verward, u kunt moeilijk een gesprek met hem of haar hebben. Dit kan voor u maar ook voor de patiënt vervelend en angstig zijn. Als de patiënt beter wordt, neemt de onrust en verwardheid meestal af. Hoe lang dit duurt, hangt af van de ernst van de ziekte, de leeftijd, medicijngebruik, conditie van de patiënt en het functioneren van het geheugen. Het delier kan een paar dagen tot een paar weken duren.

In het ziekenhuis willen we vooral de veiligheid van de patiënt met een delier borgen.

Wat merkt u als er sprake van en delier is?

Verschijnselen zijn verschillend per patiënt, u kunt het volgende merken:

- Onrustig in gedrag en bewegingen;
- Wisselende helderheid, een patiënt kan tijdens een gesprek zomaar in slaap vallen;
- Kan de aandacht niet vasthouden;
- Maakt vraag of antwoord niet af, of geeft een antwoord dat niet past bij de vraag;
- Reageert langzaam, als wat gevraagd wordt;
- Weet niet waar hij/zij is, herkent u niet meer;
- Weet niet wat er pas gebeurd is;

- Is aan het 'plukken', trekt aan slangen (van infuus bijvoorbeeld), wil uit bed terwijl dit niet kan;
- Is opeens verdrietig;
- Ziet of hoort dingen die er niet zijn;
- Heeft soms achterdochtige gedachten;
- Angstig of ontremd zijn.

Of juist een stil of apathisch delier:

- Erg stil zijn;
- Veel slapen, niet wakker te krijgen;
- Niet reageren op prikkels;
- Niet eten of drinken.

Wat betekent dit voor de patiënt?

- Dag en nachtritme omdraaien;
- Er is geen gesprek mogelijk, omdat hij/zij snel is afgeleid door de omgeving;
- Angst door desoriëntatie, herkent geen bekenden meer;
- Plotseling heel verdrietig zijn en niet kunnen vertellen waarom;
- Iets zien of horen, wat er niet werkelijk is, kan angstig zijn;
- Niet veilig voelen, niemand vertrouwen, niet willen eten of drinken, bang zijn voor vergiftiging, medicijnen worden dan ook niet ingenomen.

Wat kunt u doen?

Onderstaande tips kunt u gebruiken om de patiënt te helpen beter te worden:

- Als u op bezoek komt, rustig met uw naaste omgaan;
- Vertel waar ze zijn en waarom, welke dag het is en hoe laat;
- Blijf herhalen dat dit de meest veilige omgeving is en dat u vertrouwen heeft in deze veiligheid;

- Probeer het dagritme te stimuleren, lees bijvoorbeeld de krant voor, maar ook het dragen van kleding (in plaats van pyjama) speelt een belangrijke rol;
- Duidelijk praten, in korte zinnen;
- Korte vragen stellen, waarop alleen ja of nee mogelijk is;
- Niet met meer dan twee personen op bezoek, meer mensen geeft te veel prikkels;
- Zorg dat bril en gehoorapparaten gebruikt worden. Als iemand beter kan zien en horen, is het mogelijk dat ze minder verward zijn;
- Loop een rondje over de afdeling met de patiënt als dit mag, bewegen is belangrijk voor het beter worden;
- Neem bekende spullen mee bijvoorbeeld een foto van een geliefde of een eigen wekker. Dit kan een vertrouwd en veilig gevoel geven;
- Als de patiënt erg onrustig of angstig is, vraagt de verpleging soms uw medewerking bijvoorbeeld hulp bij eten en drinken. Er kan ook gevraagd worden of u kunt blijven slapen;
- Vraag aan de verpleegkundigen om uitleg als er voor u iets niet duidelijk is of als u zich zorgen maakt.

Met ontslag

Soms zijn niet alle verschijnselen van het delier verdwenen als de patiënt weer naar huis mag. Ontslag wordt pas ingezet als veilig naar huis gaan haalbaar is.

Indien u, na ontslag, merkt dat de verschijnselen van het delier terugkomen of weer erger worden, is het verstandig contact op te nemen met de huisarts.

Nazorg

De dokter en verpleegkundigen geven bij ontslag uit het ziekenhuis een brief mee voor de huisarts en eventuele thuiszorg. Hierin is alles van de opname beschreven.

Het is belangrijk dat u bij een volgende ziekenhuisopname vertelt dat er bij eerdere ziekte sprake is geweest van acute verwardheid. De artsen en verpleegkundigen zullen dan maatregelen nemen om verwardheid te voorkomen en ervoor te zorgen dat de verwardheid niet al te ernstig wordt.

Soms was er al sprake van vergeetachtigheid voordat de verwardheid optrad. Het is dan goed om uit te laten zoeken of er sprake is van geheugenklachten. U kunt dit bespreken met uw huisarts of eventueel een verwijzing vragen voor de geriater op de polikliniek Geriatrie van het Maasstad Ziekenhuis.

Tot slot

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, dan kunt u deze stellen aan de verpleegkundige van de afdeling, waar de patiënt gelegen heeft.

Algemeen telefoonnummer Maasstad Ziekenhuis:
(010) 291 19 11.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

